

ODKAZ ŽIVOTA A DÍLA P. FRANTIŠKA MÜLLERA

je důležitý nejen proto, že autor se řadí mezi statečné, kteří pokorně přijali úděl pronásledovaných kněží a občanů, ale také ten, který odolal svodům a možností změnit vlastní úděl (např. emigrovat, přidat se v katolické církvi k těm, kteří bez výčitek svědomí sloužili politické moci). Zůstal ve vlasti, přijal svůj úděl, byl oporou potřebným.

Snad aby unikl tlakům ze strany režimu, věnoval se literární a odborné tvorbě. Obrátil se k historii, navštěvoval archivy, hovořil a zapisoval vzpomínky pamětníků. Sledoval současné dění, dobře se v něm orientoval, a pokud mohl, veřejného dění se zúčastňoval. Svá historická díla, zejména báje a pověsti, vydával jako krátké útvary přímo přes odbor kultury NV v Bojkovicích. Nevyhýbal se žádné potřebné práci.

Když např. zjistil, že práce na vydláždění silnice pro poutníky i dopravu ke kostelu Panny Marie Sněžné na Malenisku jde pomalu a často je na dlouhou dobu odkládána, ujal se těžké fyzické práce sám a spolu s několika farníky silnici obnovili a vydláždili. Dodnes toto dílo slouží. O myšlenkové náplni jeho kázání a o náboženské výchově mládeže ve školách se také mluví stále s respektem.

Osobitý člověk, P. František Müller, zachytil napsané a povětšinou sesbírané příběhy ve snaze zachovat pro budoucnost to, co nejvíce z lidové kultury charakterizovalo nejen jeho rodný kraj na Dražanské vysočině, ale také regiony, ve kterých jako duchovní pastýř působil. Nejdéle byl v Provodově a v kraji luhačovického Zálesí, Vizovicka, Valašskokloboucka, Slavičinska, Uherskobrodská, Vsetínska, moravsko-slovenského pomezí a Kroměřížska, kde sbíral podklady ke svým dílům.

Narodil se 8. srpna 1910 v Šubířově u Jevíčka, ordinován byl r. 1935 v Olomouci. Působil v duchovní správě jako kooperátor jeden rok v Újezdě (dříve Újezd u Val. Klobouk), tři a půl roku v Hradisku u Kroměříže, posléze byl tři měsíce administrátorem v Krásensku – v nejvýše položené obci v okrese vyškovském – aby se tamtéž stal na čtyři roky farářem a kronikářem této obce, vandalsky zpusťšené za druhé světové války. Proto je jeho kniha o Krásensku dnes vzácným dokumentem. Dílo vydal vlastním nákladem v roce 1946, již za svého působení v Provodově. Riskoval při tvorbě díla život i existenci. Vandalství okupantů totiž fotografoval, nejen popisoval. Vystavoval se trestu smrti. Po vystěhování obce a zrušení tamního farního úřadu byl dva měsíce administrátorem v Topolanech u Vyškova, od 1. července 1944 do 31. srpna 1945 vedl duchovní správu v Provodově jako administrátor. Byl 1. září 1945 jmenován farářem. Působil zde až do své smrti 1. října 1985.

Plody své literární a sběratelské činnosti věnoval autor dílem rodnému kraji, to je Vyškovsku, Dražansku, Plumlovsku, Konicku, Bouzovsku a dílem kraji, který poznal za svého čtyřicetiletého působení, a to Zlínsku, Vizovicku, luhačovickému Zálesí a kraji mezi Starým a Novým Světlovem a dalším výše jmenovaným. Dominantním dílem je Mariánské poutní místo v Provodově a Provodov v minulosti.

Celé dílo obsahuje více než tisíc pět set stran textu a je vpravdě duchovním bohatstvím a literárním odkazem nejenom nadšeného autora, ale i zodpovědného badatele.

Autorova díla vycházela za těžkých podmínek (nejprve vlastním nákladem, později na základě povolení okresních úřadů). Přes všechny potíže a nejistoty se P. František Müller nedal odradit. Jeho výpravy „ad fontes“ si starší generace archivních pracovníků ještě dnes pamatuje. Pečlivost a důslednost jeho práce je patrna při nakládání s archiváliemi i bibliografiemi, ale zejména v zachycení živých svědectví pamětníků. Autorova stylistická

obratnost dokázala vykouzlit i z nudných faktů nejen poutavá vyprávění, ale přiblížit dospělému čtenáři i dítěti život dávných vesničanů, veselé i smutné příběhy předků i exotických cikánů a pytláků. Báje a pověsti vypráví s humorem i poučením tak, jak je vyslechl a obratně ztvárnil.

Bylo snahou nakladatelů z ATELIERU IM vydat jednotlivé svazky pokud možno v jednotě tématické a geografické.

Rozdělení souborných spisů P. Františka Müllera uspořádalo nakladatelství do šesti samostatných svazků:

Mariánské poutní místo v Provodově

Provodov v minulosti

Báje a pověsti

Báje a pověsti z kraje mezi Starým Světlovem a Novým Světlovem • Báje a pověsti z Vizovických hor • Boj za práva poddaných v horách Vizovických • (Vizovice, Kudlov, Zlínsko), Báje a pověsti ze Zlínska, Vsetínska, Uherskobrodsko Slavičína, Bojkovska a obcí moravsko-slovenského pomezí * Ze života cikánů a zbojníků.

Luhačovicko – místní a pomístní jména v dějinách a pověstech

Luhačovicko • Špásovné z kraje pod Komoncem • Humoresky ze života cikánů a pytláků na Luhačovicku a Bojkovsku

Místní a pomístní jména Dražanské vrchoviny v dějinách a pověstech

Konicko a Bouzovsko • Plumlovsko, Dražansko a Vyškovsko

Krásensko

Dějiny moravské vesničky vandalsky zpuštěné německými okupanty. Svazek sice uzavírá vydání souborných spisů, ale na druhé straně otevírá nová poznání. Obec byla za druhé světové války zpuštěna, obyvatelstvo násilně vystěhováno, ale poválečná pietní vzpomínka se nekonala. I když se obyvatelé pomalu do obce vraceli, nebyl zájem ji zcela obnovit. Na atraktivní náhorní planině byl zbudován radiovysílač Kojál. Roku 2005 bylo šedesáté výročí obnovy vesnice, tedy poznenáhleho návratu odvážných obyvatel zpět. Unikátní historii Krásenska v příbězích a fotodokumentaci zachytil právě P. Frant. Müller a v roce 1945 vlastním nákladem vydal. V obci jako oblíbený učitel působil i známý moravský historik, rodák z Rožnova pod Radhoštěm, Čeněk Kramoliš.

Ještě mnoho P. Frant. Müllerovi dlužíme. Vždyť to, že v obnoveném vydání vycházejí jeho známá díla, je pouze část splaceného dluhu. Snad existují ještě další rukopisy, ale zatím nevíme, kde je hledat. Farářova památka byla pečlivě „uklizena“. Ale možná někdy, někde a zejména někdo procitne a pochopí, že dobrý skutek je první stupínek ke šlechtivosti.

PhDr. Irena Voštová & Ing. arch. Miloš Bařinka
www.atelierim.cz